

Načelo „ne nanosi bitnu štetu“ (eng. „Do no significant harm“) okolišnim ciljevima

Ulaganje u cjelovitu obnovu zgrada treba biti usklađeno s načelom nenanošenja bitne štete (Do no significant harm - DNSH), odnosno ne smije nanijeti bitnu štetu okolišnim ciljevima u smislu članka 17. Uredbe (EU) 2020/852 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. lipnja 2020. godine o uspostavi okvira za olakšavanje održivih ulaganja i izmjeni Uredbe (EU) 2019/2088, što je u skladu s Uredbom o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost.

U okviru NPOO-a u sklopu investicije C6.1. R1-I2 Obnova zgrada oštećenih u potresu s energetsom obnovom osigurana su sredstva za sveobuhvatnu obnovu višestambenih zgrada i zgrada javnog sektora oštećenih u potresu kako bi se sanirala nastala oštećenja te povećala mehanička otpornost i stabilnost zgrade, povećala energetska učinkovitost i korištenje obnovljivih izvora energije, smanjila emisija CO₂, dugoročno smanjili troškovi održavanja, povećali zdravi unutarnji klimatski uvjeti, povećala sigurnost od požara, i ublažilo energetska siromaštvo.

Uvjeti za osiguranje načela nenanošenja bitne štete:

Okolišni cilj	Usklađenost investicije s DNSH načelom
I. Ublažavanje klimatskih promjena	Obnovom zgrada postići će se prosječna ušteda primarne energije (Eprim) od najmanje 30% (na razini komponente NPOO) u odnosu na stanje prije obnove i smanjenje emisija stakleničkih plinova. Zgrade koje će se obnoviti nisu namijenjene vađenju, skladištenju, transportu ili proizvodnji fosilnih goriva. Financiranje ugradnje kotlova i sustava grijanja na prirodni plin će biti u skladu s člankom 7. stavkom 2. Uredbe (EU) 2017/1369 o okviru za označivanje energetske učinkovitosti (1), a ugrađuju se u zgrade koje su uključene u širi program energetske obnove zgrada, u skladu s Dugoročnom strategijom obnove nacionalnog fonda zgrada do 2050., u skladu s Direktivom o energetskim svojstvima zgrada, i dovode do znatnog poboljšanja energetske učinkovitosti. U slučaju zamjene postojećih neučinkovitih sustava grijanja i kotlova (npr. na bazi ugljena ili loživog ulja ili standardnih postojećih plinskih kotlova/ bojlera) s visokoučinkovitim kondenzacijskim kotlovima na plin biti će zadovoljen uvjet da zamjena dovodi do znatnog smanjenja emisija stakleničkih plinova, i znatnog unapređenja okoliša (osobito zbog smanjenja onečišćenja) i javnog zdravlja, posebno na područjima na kojima su EU-ovi pragovi za kvalitetu zraka utvrđeni Direktivom 2008/50/EU premašeni ili bi mogli biti premašeni, npr. pri zamjeni sustava grijanja i kotlova na bazi ugljena ili loživog ulja, obzirom da su kondenzacijski bojleri barem 30% energetski učinkovitiji te generiraju 30% manje emisija od postojećih neučinkovitih sustava grijanja i kotlova koji će biti zamijenjeni u sklopu obnove. Potpora takvim bojlerima neće predstavljati više od 20% investicije.

II. Prilagođavanje klimatskim promjenama	Klimatski rizici koji bi mogli biti relevantni za svako ulaganje u okviru ove mjere identificirani su u nacionalnoj Strategiji prilagodbe klimatskim promjenama u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2040. godine s pogledom na 2070. godinu.
III. Održiva uporaba i zaštita voda i morskih resursa	Novi uređaji za vodu koji se ugrađuju u javne zgrade moraju biti u skladu s utvrđenim razinama uštede vode s načelima DNSH. U kontekstu uštede vode za javne zgrade, moraju se ugraditi uređaji za vodu koji su u skladu sa: a) slavine za umivaonike i kuhinjske slavine imaju maksimalan protok vode od 6 litara / min; b) tuševi imaju maksimalni protok vode od 8 litara / min; c) WC-i, uključujući apartmane, posude i cisterne, imaju puni volumen ispiranja od najviše 6 litara i maksimalni prosječni volumen ispiranja od 3,5 litara; d) pisoari koriste najviše 2 litre / zdjelu / sat, pisoari za ispiranje imaju maksimalni puni volumen ispiranja od 1 litre.
IV. Kružno gospodarstvo, uključujući prevenciju otpada i recikliranje	Gospodarski subjekti koji provode obnovu ograničavaju stvaranje otpada u procesima koji se odnose na izgradnju i rušenje u skladu s EU Protokolom o gospodarenju otpadom od gradnje i rušenja i uzimajući u obzir najbolje dostupne tehnike i korištenje selektivnog rušenja kako bi se omogućilo uklanjanje i sigurno rukovanje opasnih tvari te olakšavaju ponovnu upotrebu i visokokvalitetnu reciklažu selektivnim uklanjanjem materijala, koristeći dostupne sustave za sortiranje građevinskog otpada i otpada od rušenja. Građevinski projekti i građevinske tehnike podržavaju kružnost i posebno demonstriraju, pozivajući se na ISO 20887 ili drugi standard za procjenu rastavljivosti ili prilagodljivosti zgrada, kako su dizajnirani da budu učinkovitiji u pogledu resursa, prilagodljivi, fleksibilni i rastavljivi kako bi omogućili ponovnu upotrebu i recikliranje.

V. Prevenција onečišćenja i kontrola zraka, vode ili tla	Od operatora koji provode obnovu morat će se osigurati da građevinski dijelovi i materijali korišteni u obnovi zgrade ne sadrže azbest niti tvari koje izazivaju veliku zabrinutost, kako je utvrđeno na temelju popisa tvari za koje je potrebno odobrenje iz Priloga XIV. Uredbe (EZ) br. 1907/2006. Od operatora koji provode obnovu morat će se osigurati da građevinski dijelovi i materijali korišteni u zgradi, koji mogu doći u kontakt sa stanarima, emitiraju manje od 0,06 mg formaldehida po m³ materijala ili komponente i manje od 0,001 mg kategorija 1A i 1B kancerogenih hlapljivih organskih spojeva po m³ materijala ili komponente, nakon ispitivanja u skladu s CEN / TS 16516 i ISO 16000-3 ili drugim usporedivim standardiziranim uvjetima ispitivanja i metodom određivanja. Poduzet će se mjere za smanjenje emisije buke, prašine i onečišćujućih tvari tijekom građevinskih radova, sukladno Zakonu o gradnji članku 133. Uređenje gradilišta koji zahtijeva da se na gradilištu predvide i provode mjere zaštite na radu te ostale mjere za zaštitu života i zdravlja ljudi u skladu s posebnim propisima, te kojima se onečišćenje zraka, tla i podzemnih voda te buka svode na najmanju mjeru. Tako će se prilikom obnove zgrade radovi izvoditi samo u dnevnom razdoblju, svi rastresiti materijali će biti sklonjeni (prekrivanjem ili po potrebi vlaženjem) kako bi se spriječilo rasipanje tijekom kiše i vjetrova, a sva uklanjanja i demontaže građevnih elemenata i materijala vršit će se tehnikama koje sprečavaju širenje prašine i štetnih tvari na susjedne površine, te će se kada je potrebno koristiti zaštitne ograde.
VI. Zaštita i obnova biološke raznolikosti i ekosustava	Aktivnosti obnove zgrada imaju beznačajno predvidljivi utjecaj na ovaj okolišni cilj, uzimajući u obzir izravne i primarne neizravne učinke tijekom životnog ciklusa. Većina zgrada koje će se obnoviti kroz program obnove neće se nalaziti u ili u blizini područja osjetljivih na biološku raznolikost (uključujući mrežu zaštićenih područja Natura 2000, područja svjetske baštine UNESCO-a i ključna područja biološke raznolikosti, kao i druga zaštićena područja) jer je riječ o postojećim zgradama u izgrađenom području.